

Rok 1434

Przywilej dla Nura

Boleslaus Dei gratia Dux Masoviae et Russiae Terrarumanec non Varsaviensis, Wyssogrodiensis, Ciechanoviensis Dominus, et Haeres Czernensis Signifikamus tenore tam praesentibus quam futuris harum notitiam habituris, quibus expedit generaliter universis : cum supremo opere cupientes bona ducatus Nostri insessanter ampliare, et spesialiter civitatem Nostram Nur, et inhabitatores in pisium civitatis locatos et locandos nostra pietate ducali consveta et ex praerogativa singulari visitare, ut ipsa civitas illustrata libertatibus et iuribus inferius adnotatis et descriptis eo aptius et celerius posset collocari, et in uberiores fructus deduci et conwert, infrascripta jura et dotata omnibus incolis et inhabita toribus praedictae civitatis Nur et praemissum elocatis locandis gratiose duximus. Concedendum ut per tenorem praesentium concedimus eisdem civibus sive civitati Nur inha -tatoribus per Nos et Nostres Successores temporibus perpetuis inconcesse et inviolabiliter coservanda damus, igitur et hetenus conferimus gratiose civibus Nur anteannotatis, in omnibus causis, tam magnis quam parvis, videlicet, furti, homicidii, incendii, membrorum mutilationis, violationis, stupri, falsae monethae, ponderis et mensurae, caetersque vitiis, quibuscunque nominibus nuncupentur, iuxta excessum malefactorum et meleficiorum in gra-nitiebus et metis memora tae civitatis perpetratorum vel perpetrantium, inter homines praedictae civitatis nec non inter homines ad praedictam civitatem spectantes et pertinentes, judicandi, sentiendi, puniendi, et condemnandi plenam et omnimodam potestatem, prout ipsorum jus originale Theutonicum Cumense in omnibus suis articulis, punctis, conditionibus, et clausulis postulat et requirit. Iterum tamen hac conditione interdum, si quod absit a Nobilibus vel militibus quibuscunque Domini Nostri scelus aliquod ex praemissis et aliis quibusvis in civitate Nostra jam descripta contigisset perpetrare, vel in metis ejusdem civitatis ad iudicium civile judicare, minime adtrahatur, quos munificentia Nostra per Nos aut Barones Nostros praeiudicio discernere reservabit ; verum aliquo melaficio peragendo ali quis extraneus, puta militaris, rusticus episcopalis, et monarchalis, per homines dictae civitatis detinendus, ipse iudicio civili iudicetur, si autem praefato melaficio idem extraneus ut praedicitur detentum praedictae civitatis effugerit, et juri per aedicto civili parere voluerit, extunc causa de ipso more solito judicialiter definita tam diu malefactori ingressu civitatis et granitieurum ejusdem civitatis libere carebit, donec realis et debita satisfactio per eundem malefactorem peracta fuerit civitatis memoratae, alioquin si melafactor hujusmundi contumax et rebelis in ipsa civitate, et granitiebus suis praedictos cives quandocunque temporibus suis petarit detrineri, iuxta excessum ipisius et delictum quemadmodum jus civile determinaverit pauniatur praeterea homicida, quod absit, inter dictos homines civiles occurrentes, sine aliquo impedimento Nostrorum Procuratorum tam in corpore eorum quam bonis, aliis de rebus quibuscunque, more solio et civili iudicentur.

Item deinceps memoratis civibus Nostris per omnia loca Theleneorum damus sine omnium exactione Theleneorum in dominio Nostro transitum liberum et securum in Theloneis in terra Nostra institutis, sicque per ipsa loca Theleneorum cum ipsorum propriis mercibus et institoris libere transibit toties, quoties ipsis videbitur expedire, hac tamen conditione interclusa, quod cum extra metas ducarus Nostri Masoviae, cum mercibus suis ante dictis versus partes alienas quascunque intenderent proficisci et transire, tunc Thelonea Nostra iuxta consuetudinem ante vigentem in Nostris dominio et ducatu dare, et solvere tenebuntur.

Item damus et praesentibus gratiose conferimus inhabitatoribus Nur praeconceptae civitatis balneum liberum, et prorsum omni Nostra exactione solutionis pro utilitate praedictae civitatis et ipsorum Rectorum augendi, construendi, et ipsos civitatem ac Rectores ejusdem pacifice ac quiete possidendi, ita tamen quodvis semper pro Nostra Nostrorumque successorum familia unam diem balneam, et in eodem sine extraditione alicujus peeuniae in septimana qualibet reservamus.

Praeterea damus et praesentis scripti patrocinio approbamus, et appropriamus praedictae civitati et ejus civibus, qui pro tempore fuerint, ratorium vulgariter nuncupatum, de quo ratorio praedictate civitatis, cives singulis annis perpetuis temoribus censum solvi consuetum recipiant et pro utilitate praedictae civitatis convertent.

In caetera conferimus inhabita toribus saepius repetitae civitatis stateram ac pondus, quod vulgaliter Waga dicitur, si quod ab eodem pondere ob. utilitatem et in exonerationem saepe dictae civitatis censum solvi consuetum tollent, recipient et sine omni impedimento Nostro tenebunt; harum quibus sigillum Nostrum ma jus se Nostra certa scientia est appensum, testmenio literarum.

Actum et datum in Nowogrod feria sexta proxima, post festum S. Mathei evangelistae, Anno Domini Millesimo quadringentesimo trigesimo quarto, praesentibus nobilibus viris : Ziemak de Celesino Judice Ciechanoviensi, Michale de Ziemiańczyce Varschaviensi, Santhone de Krabino Ciechanoviensi Succameris, Niclae de Gnatowice, Nicolao Broda, aliisque quam plurimus Nostris fideelibus, fide dignis testibus; praemissa scriptum per manus Stephani Nicolai de Mniechowo Praeposit Varschaviensis et Cancellariae Curia Nostrae, qui presentiam habuit in commissis.

Przedruk (z) Przywileie nadania i swobody przez Królów Polskich, Xsiążąt Mazowieckich i Biskupów Płockich udzielone miastom Wojewodztwa Płockiego, zebrane staraniem W. H. Gawareckiego, Warszawa 1828.

Przywilej ten potwierdził Stanisław August Poniatowski 8 czerwca 1764 roku w Warszawie.

Objaśnienie tekstu łacińskiego:

Bolesław Książę Mazowiecki ogłasza do powszechnej i wiecznej wiadomości, że obdarowuje mieszkańców

Nura przywilejami miejskimi .

Obszernie i szczegółowo omówione są uprawnienia sędziego miejskiego i prokuratora , rodzaje kar za przestępstwa i wykroczenia mieszczan. Nie mogą osiedlać się w tym mieście: banicy , włóczędzy i poddani z dóbr królewskich i biskupich.

Nur otrzymuje prawo posiadania do powszechnego użytku : wagi , postrzygalni sukna i łaźni .

Dokument sporządzono w Nowogrodzie po święcie św.Mateusza ewangelisty w 1434 roku w obecności 5 wymienionych z nazwiska i stanowiska świadków.